Česká krajina podél silnic dál trpí: každé tři vykácené stromy nahradí sotva dva nové

12.11.2024 - | Arnika

Data, která Arnice dlouhodobě poskytují krajské správy silnic, poukazují na nezodpovědný přístup k péči o plochy zeleně podél silnic.

"Kácení starých stromů v původních alejích podél silnic bez jejich náhrady vede k ničení biotopů, mizení kulturních krajin a ke ztrátě identity. Trvá desítky let, než strom vyroste do úctyhodných rozměrů a plní své funkce. Proto je tak důležité hledat a využívat vhodné mechanismy pro obnovu alejí v bezpečné vzdálenosti od komunikací," říká Marcela Klemensová z Arniky.

Dlouhodobě je nejvyšší úbytek stromů zaznamenán v Královéhradeckém, Karlovarském a Plzeňském kraji, kde kácení výrazně převyšuje výsadbu. Nejméně stromů bylo vykáceno v Libereckém a Moravskoslezském kraji. Tento nerovnovážný stav dokládají i aktuální údaje za rok 2023. V deseti ze třinácti krajů bylo vykáceno více stromů, než bylo vysázeno. Nejvýraznějším příkladem je Královéhradecký kraj, kde bylo v roce 2023 vykáceno více než 5 000 stromů, zatímco nových bylo vysazeno pouze 169.

V krajích jako Karlovarský, Pardubický a Plzeňský je situace podobná, a kácení zde výrazně převažuje nad výsadbou. Naopak příznivější stav zaznamenaly v roce 2023 kraje Moravskoslezský, Jihomoravský a Středočeský, kde se za každý vykácený strom podařilo vysadit alespoň jednu novou sazenici. Nezodpovězenou otázkou však zůstává, zda tyto stromky dostanou potřebnou péči – bez odpovídajícího zajištění totiž podle odborníků uhyne přes 60 % nově vysazených stromků dříve, než dorostou do fáze, kdy mohou poskytovat ekosystémové služby v krajině.

Legislativa může přinést změnu

V nadcházejících letech bude Arnika sledovat a podporovat účinek legislativních změn, které by měly pozitivně ovlivnit dosavadní trend. Od 1. července 2024 začala platit novela zákona o pozemních komunikacích, která umožní snížit minimální vzdálenost stromů od hranic silničního pozemku ze tří metrů na půl metru. To by mělo usnadnit výsadbu stromů v blízkosti silnic I., II. a III. třídy, místních i účelových komunikací.

Další očekávanou změnu má přinést Národní plán obnovy přírody, který má být v roce 2025 předložen Evropské komisi. Cíle tohoto dokumentu, zahrnující i obnovu zemědělských ekosystémů, se zaměřují na zvýšení podílu krajinných prvků, jako jsou aleje, na zemědělské půdě, která často hraničí se silničními pozemky. Zemědělci se tak mohou významně podílet na zlepšení stavu alejí podél silnic a pomoci zmírnit stávající deficit v krajině.

Už v roce 2015 schválila vláda Národní akční plán adaptace na změnu klimatu a v roce 2021 pak jeho aktualizaci pro období 2021–2025. V Akčním plánu jsou také adaptační opatření a úkoly delegované na Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo dopravy, které se týkají výsadby dřevin podél komunikací a které mají být realizovány do konce roku 2024, zejména

1. připravit návrh ekonomických nástrojů na výkupy silničních pozemků a pozemků podél komunikací pro obnovu a rozvoj silniční doprovodné vegetace

2. zpracovat metodický pokyn pro ochranu, péči, údržbu a rozvoj o doprovodnou zeleň podél silnic ve vztahu k adaptaci na změnu klimatu

3. aktualizovat silničářské “Technické podmínky č. 99 - Vysazování a ošetřování silniční vegetace" s ohledem na adaptace na změnu klimatu.

Arnika očekává, že uvedení těchto legislativních změn a strategických dokumentů do praxe přispěje k obnově české krajiny, a tedy i silničních stromořadí a alejí, které jsou významným krajinným prvkem.

Více podrobností najdete na:
https://arnika.org/stromy/nase-temata/aleje/statistiky-kaceni-v-alejich

Pro víc informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., 606 727 942.

https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/ceska-krajina-podel-silnic-dal-trpi-kazde-tri-vykacene-stromy-nahradi-sotva-dva-nove